

slachtoffers eisen. Waar het op aankomt is dat het nagenoeg onmiddellijk na het begin der bezetting begon te functioneren en dat het van den aanvang af een wezenlijk element was bij het forceren der verhoudingen in nationaal-socialistische richting – de taak waarvoor Seyss-Inquart in het politieke vlak *Generalkommissar* Schmidt als voornaamste medewerker had.

Schmidt

Fritz Schmidt, de enige *Generalkommissar* die uit Duitsland en niet uit Oostenrijk kwam, was toen hij in die functie benoemd werd, zes-en-dertig jaar: elf jaar jonger dan Seyss-Inquart en Rauter. Hij was in 1903 geboren in Eisbergen bij Minden (Westfalen). Voor deelneming aan de eerste wereldoorlog was hij te jong maar zodra hij er de leeftijd voor had, trad hij ('22) als vrijwilliger tot de *Reichswehr* toe, het kleine beroepsleger van de republiek van Weimar; hij diende er ruim drie jaar bij het wapen van de genie. Vervolgens werd hij straatfotograaf – een nederig beroep voor iemand als hij die een paar jaar het gymnasium bezocht had. In '29 werd hij in een klein plaatsje bij Minden lid van de *NSDAP*. Hij bleek een goed spreker en een goed organisator. Zijn ster ging rijzen: in '34 had hij het tot *Gaupropaganda-leiter* gebracht in Münster, korte tijd later tot partijvertegenwoordiger bij het stadsbestuur – hij hield er de aanduiding 'Schmidt-Münster' aan over. In september '38 werd hij naar de partijleiding in München gehaald; dat men daar vertrouwen had in zijn capaciteiten, bleek uit het feit dat hij na de inlijving van het Sudetengebied verbindingsman werd met de *Sudeten-deutsche Partei* van Konrad Henlein. In de herfst van '39 werd hij naar Berlijn gezonden; gelijk reeds vermeld, trad hij er als vertegenwoordiger op van de partijleiding bij het departement van Goebbels, het *Reichsministerium für Volksaufklärung und Propaganda*.

Men kan zich indenken dat bij deze man die het van straatfotograaf gebracht had tot vooraanstaand partijfunctionaris (hij had de rang van *Dienst-leiter* en was lid van de Rijksdag), sprake was van een sterke verbondenheid met de *NSDAP* en van een daarmee corresponderende afkeer jegens andere organisaties, de *SS* bijvoorbeeld, die het primaat van de partij leken aan te tasten. Handhaving van dat primaat zag Schmidt als een zegen voor Duitsland en als een voorwaarde voor zijn verdere carrière.

Hij was intelligent en eerzuchtig; door zijn werk in de partij maar ook door zijn detachering bij het *Propagandaministerium* (waar men dagelijks via een dociele pers en een dociele radio de publieke opinie in de gewenste